

tila, poiščimo naj pred vire tega hrepenenja, ker nam bo potem lažje vse to reč zadevajoče okoliščine prevdariti in premisliti.

Pri nekterih ljudeh domišljija vse druge dušne moči prevaguje; to je posebno pri nježnem in bolehnem telesu. Takšne ljudi domišljija popolnoma poseda.

Starši in učniki mislijo, da je to pri njih ljubčkih znamenje pesniškega duha, kar pa je večidel napčno; pesništvo živo občuti življenje, uno pa je znamenje prenapete občutljivosti. Kdor pesmi kuje iz občne občutljivosti, ne ozira se pa na resnične djanja, bo javalne kdaj pravi pesnik.

Mladost obojega spola tedaj, pri kateri domišljija prevaguje, večidel silno želi brati, in požira stare in nove romane, ki domišljijo čedalje bolj vnemajo in jo za nekaj časa kam navizajo. Strast do branja se pa ne loti le takšnih ljudi, temuč tudi mladenčev, ki so brihtne glave, in če niso njih zunanje okoliščine takšne, kakoršnih si želé, če se namreč njih dušne moči v soglasju ne izobražujejo, ali če jih revščina tare. V romanu najdejo tega, kar si želé, in pri obrazih ptuje domišljije pozabijo resničnega življenja, ki jih tare. Ravno zavoljo tega vidimo, da brihtni rokodelci v praznjih urah radi hero, ker v branji najdejo nekako tolažbo v njihovem posiljenem stanu.

(Dalje prih.)

Nekaj o dolžnostih učiteljevih zastran cerkve in službe božje.

(Dalje in konec.)

Učitelj naj učence svoje večkrat spominja na to, kar so jih gosp. verski učenik ali katehet od sv. maše učili; on naj pri vsaki priložnosti njihove serca k pravi serčni pobožnosti napeljuje in naj skerbi, da se bojo v cerkvi vsi tako pobožno in lepo vedli, kakor se v hiši božji spodobi. — Učitelj naj dalje gleda, da mu bojo vsi otroci o pravem času v cerkev hodili in da bo vsak molitvine bukvice ali pa molek saboj prinesel. V cerkvi naj učencem odloči primerni kraj in naj nikakor ne pusti, da bi se med klopi, za altarje ali pa po kapealah potikali, kjer se lažje nespodobno vedejo.

Da bi pa lažje in gotovejše odpravljal vse, kar je pravi živi pobožnosti nasprotnega, naj pride vselej tudi sam v cer-

kev in naj jim bode tukaj sam lep izgled! On naj tudi djansko kaže, kar jih prej z besedo uči; po tem bodo učenci besedam njegovim verjeli in se gotovo tudi po njegovem izgledu vedli. Dobro je tudi, če si dva ali tri resnično pobožne in zanesljive učence izvoli in jih med druge tako razpostavi, da na nje gledajo in po sv. maši pa nespodobneže naznanijo. Vselej pa mu je treba samemu tudi v cerkev priti in se tukaj tako vstopiti ali poklekniti, da ne bo samo on otrok vidil, kaj počnejo, temuč da bojo tudi otroci njega vedno pred očmi imeli in se po njegovem izgledu ravnati mogli. — Kadar je pa sv. maša končana, naj pelje učitelj sam učence lepo redno zopet ven iz cerkve ali nazaj v šolo, ali pa (o nedeljah in praznikih) naj jih spremlja daleč proč od cerkve in naj nikakor ne pusti, da bi okoli cerkve postopali, pri cerkvenih vratih igrali, razsajali in vpili, kar ne moti le ljudi v cerkvi ostalih v molitvah in premišljevanjih, temuč tudi se ne spodobi tako blizo ali pa še celó tik hiše božje. Zakaj pa so duhovni pastirji že od nekdanj zahtevali, da cerkve naj se stavijo na krajih bolj tihotnih in od drugih stanišč odločenih? In zakaj so cerkve sploh po deželi in, kjer je mogoče, tudi po mestih obzidane? Zato, da se ljudje in duhovniki pri molitvah in slovesnih opravilih ne motijo, in da se sv. hiše božje z nespodobnim obnašanjem ne oskrunujejo. — Pač gerdo in tudi žalostno je viditi, ali pa še celó v cerkev slišati, kako nespodobno otroci okoli cerkve razsajajo!

In ljudje, ki sv. hiše božje od zunaj nikakor ne spoštujejo, ti tudi notri ne znajo biti spodobni in pobožni. Ne misli pa nikoli, da otroci so še majhni in ne pazijo in ne mislijo tako daleč. Nikar, ljubi moj, nikar se ne moti in ne pozabi, da, „kar človek pozneje ne bo smel, to naj se tudi otroku ne pusti“; „kar pa bo otrok pozneje spolnovati mogel, tega naj se že zdaj vadi;“ in da: „česar se ti je Jurče privadil, to ti bode znal tudi Juri!“ temuč zatiraj, obdeluj in sadi, in ne zanemarjaj svoje lepe in važne dolžnosti zastran cerkve in službe božje ne o delavnikih, še manj pa o nedeljah in praznikih! Nič naj te v teh dolžnostih ne moti, tudi ne, ako bi mogel zraven še cerkovnik biti. Če si sam in moraš tudi orglati, ti bode, se vé da, zeló težko, na vse paziti. Tukaj poprosi druge resnično pobožne in zanesljive ljudi, da ti bojo saj nekoliko pazili na male. Ali pa izroči jih o nedeljah in

praznikih staršem. Kjer pa sta dva učitelja, tam je to gotovo bolj lahko. Tukaj se eden lahko le z orgljanjem in petjem peča, *) uni pa, ki ne orgla, naj odloči en razred k zorni, drugega pa k deseti masi, in naj pride vselej v cerkev in pazi na oba! — Lep izgled nam dajejo gosp. učitelji v R., kjer je nadučitelj organist in orgle oskerbuje, podučitelja pa, kakor slišim, vsak na eni strani vel. altarja pazita na učence in skerbata, da je vse v lepem redu. Slava tem verlim gospodom! — Toraj kviško, tovarši, tudi mi! Ne dremajmo, temuč spoznajmo dolžnosti svoje in spolnujmo jih zvesto. Ne omagajmo, temuč deržimo se zvesto svojih pravil in ne ozirajmo se po tem, kar bi vtegnili ljudje od nas govoriti, da smo, znabiti, preojstri ali prenapeti. — Slušajmo le, kar nam vest in serce veli; le pomislimo, da, ako se deržimo zvesto svojih pravil in spolnujemo vselej dolžnosti svoje, Bogu iz ravno toliko ust čast in slavo kličemo, kolikor pridnih in nedolžnih učencev naših v cerkvi lepo in pobožno moli! Ne pozabimo pa tudi ne, da vse napake in vse nespodobnosti učencev v cerkvi in tudi vse pohujšanje, vse pregrehe, ki izvirajo pozneje iz teh napak, bojo nekdam nam prištete; ker vsih bomo po pravici mi krivi, ako zanemarjamo važne in imenitne dolžnosti svoje za stran cerkve in službe božje!

Res je sicer tudi, da ravno te dolžnosti so tudi jako težavne, ker sercom vendar ne moremo zapovedovati, če ravno dosežemo, da so otroci spodobni v cerkvi. Tukaj se le spomnimo, kar nam latinski pregovor pravi: „*Ut desint vires, tamen est laudanda voluntas!*“ To je: „ako tudi ne gre vse po naši volji, je tudi dobri namen hvale vreden“! Le spolnujmo svoje dolžnosti, vse drugo pa izročimo Bogu, s katerim vse začnimo in vse končajmo, in slušajmo, kar nam sv. pismo obljubuje, ki govori: „*Kteri so jih (sploh ljudi, posebno pa otroke) v čednosti podučili, se bojo svetili, kakor zvezde na nebu vse večne čase!*“ (Dan. 12.)

*Arg. Dragotin Slavoljub —
— Puget, grajski učitelj.*

*) Učitelj, ki mora na kornu biti in orglati, se vé da, ne more ravno tisti čas tudi na otroke doli v cerkvi paziti, zato ker ne more o tistem času na dveh krajih na enkrat biti. Toliko več ima pa potlej tudi uni opraviti, ki mu ni treba orglati.